

СОДРЖИНА

ПРЕДГОВОР	7
ВОВЕД	11
1. ЕТНИЧКИ ПРОЦЕСИ	15
1.1. Територија	15
1.2. Географски фактор на изолација	22
1.3. Општествено-економска и политичка ситуација	26
1.4. Модус на миграции-имирации, конфесионални и етнички промени	36
2. ЕТНОЛОШКИ МАТЕРИЈАЛ ЗА ЕТНОГЕНЕЗАТА НА ГОРНА РЕКА	54
2.1. Општествен живот	54
2.1.2. Структура и функции на селото	73
2.1.2.1. Селата во Горна Река како општествени и економски заедници	76
3. ЕТНИЧКИ ИДЕНТИТЕТ НА ГОРНОРЕКАНЦИТЕ	109
3.1. Дефиниции за етничкиот идентитет и негова функција	109
3.2. Етничкиот идентитет на Горнореканците изразен преку официјалните пописи	117
4. ЕТНИЧКИ СИМБОЛИ	131
4.1. ВЕРБАЛНИ СИМБОЛИЧКИ СИСТЕМИ	133
4.1.1. Јазик	133
4.1.2. Преданија за потеклото	137
4.1.3. Лични и семејни имиња	147
4.1.4. Терминологија на сродство	153
4.1.5. Етноними	158
4.2. НЕВЕРБАЛНИ СИМБОЛИЧКИ СИСТЕМИ	165
4.2.1. Вера	165
4.2.1.1. Празнувања поврзани со народната религија	166
4.2.2. Исхрана	177
4.2.2.1. Секојдневна исхрана од растително и животинско потекло	178
4.2.2.2. Обредна храна за посебни прилики	187
4.2.2.2.1. Храна за календарски и семејни празници	187
4.2.3. Куќа	196
4.2.4. Народна носија	207
4.2.4.1. Женска народна носија	212

4.2.4.2. Машка народна носија	220
ЗАКЛУЧНИ РАЗМИСЛУВАЊА	226
RESUME	245
БИБЛИОГРАФИЈА	260
П Р И Л О З И	280
СПИСОК НА ИНФОРМАТОРИ:	288
ИНДЕКС НА ИМИЊА И ПОИМИ	290

Поширокиот етнички предел Река го зафаќа крајниот западен-северозападен дел на Р. Македонија. Се дели на три предели: Горна Река, Долна Река и Мала Река. Горна Река која е предмет на нашето истражување го опфаќа горниот дел од сличното подрачје на реката Радаха до Бошков мост на југ. Областа е типично планинска, опкружена со високи и тешко проодни планини, со силно манифестирана географска изолација.

Горна Река со своите, некогаш дваесет и две, а денес седумнаесет села, претставува изразито анимитрофно подрачје, кое се граничи: од северната страна со Гораните, од западната со Пинконејците, од источната со Мавровците и Горноположаните, а од јужната со Миџаните и миџачката торбешка субгрупа. Сите тие иако живеат заедно на поширокиот, но територијално релативно мал простор, успеале да ја сочуваат својата етничка и културна индивидуалност до денеска. Во таа смисла Горна Река претставува т.н. "етнички тромб" - зона со специфично опкружување каде што се допираат различни култури, вери и јазик. Сепак, живејќи во едно такво опкружување, сосема е разбирливо меѓусебното алијанс во сите сфери на човековото опстојување во пределот.

Основните истражувања во овој предел се направени во периодот пред Втората светска војна, од страна на неколкумина истражувачи. Публикуваните трудови се однесуваат на прашањето за навлегување на албанскиот етнички елемент во Горна Река (Николиќ Т. Раста), антропогеографски истражувања во пределот (Смиљаниќ Ѓома, Кичов Васил), етнопсихолошки прикази (Недељковиќ Душан), иако и неколку сепаратни прилози (Швијик Јован, Филиповиќ Милеико). По војната, повторно од областа на антропогеографијата корисни информации добиваме од трудовите на Трифуновски Јован, кој иако нема засебно дело во кое би се презентирале податоците само за Горна Река, сепак во сите негови трудови каде што тема на истражување се мигрантите на албанското население во некој од соседните предели на Горна Река, или на територија на цела западна Р.